

*Magdalena Madej-Babula**
Kraków

Ewangelizacyjne zadania katechezy, Częstochowa, 22–23 września 2009 roku

W dniach 22–23 września 2009 roku w Częstochowie, w Centrum Duchowości Księży Jezuitów, odbyło się dwudniowe Sympozjum Wykładowców Katechetyki na temat: „Ewangelizacyjne zadania katechezy”.

Tematyka sympozjum obejmowała zadania katechezy wynikające z postulatów prowadzenia „nowej ewangelizacji”. Podczas obrad starano się odpowiedzieć na pytania o kształt i model katechezy ewangelizacyjnej oraz możliwości realizacyjne takiej katechezy w praktyce szkolnej. Sympozjum otworzył ks. prof. dr hab. Zbigniew Marek SJ, przewodniczący sekcji. W swym wystąpieniu nawiązał do „katechetycznych” wydarzeń minionego roku oraz przedstawił zarys problemów, które będą przedmiotem prowadzonych podczas sympozjum dyskusji.

Pierwszym z prelegentów był ks. dr Grzegorz Puchalski z Elbląga. Przedmiotem wykładu było zagadnienie: „Ewangelizacja i nowa ewangelizacja w nauczaniu Kościoła”¹. W referacie, poza wyjaśnianiem relacji zachodzących między wskazanymi w tytule zakresami rozumienia ewangelizacji, prelegent podkreślił znaczenie uczestnictwa w tych procesach osób świeckich. Kolejnym prelegentem był ks. dr hab. Andrzej Offmański. W swoim wystąpieniu zajął się omówieniem „Modelu katechezy ewangelizacyjnej”. W trakcie swego wystąpienia mówił między innymi o założeniach i strukturach takiego modelu. Zwieńczeniem referatu było ukazanie sposobów realizacji modelu katechezy ewangelizacyjnej. Pierwszą część sympozjum zamknęło wystąpienie ks. abp. Kazimierza Nycza. Ksiądz Arcybiskup skupił się w swym wystąpieniu między innymi na zjawisku organizacyjnego funkcjonowania katechezy w szkole, co dzieje się kosztem duchowej

* Dr Magdalena Madej-Babula, adiunkt na Wydziale Pedagogicznym Wyższej Szkoły Filozoficzno-Pedagogicznej „Ignatianum” w Krakowie.

¹ Tekst tego, jak i wszystkich pozostałych referatów, będzie drukowany w oddzielnej publikacji.

formacji katechizowanych. Wspomnił nadto o powodach przygotowywania nowej redakcji „Podstawy programowej katechezy Kościoła katolickiego”. Jedną z ważniejszych przyczyn tejże nowej redakcji są zmiany zachodzące w polskim systemie edukacji szkolnej, a konkretnie obniżenie wieku uczęszczania dzieci do szkoły. Fakt ten wymaga od Kościoła w Polsce odpowiedzi na pytania o wiek, w którym dzieci będą przystępowały do sakramentów pokuty i Eucharystii. W nawiązaniu do tego problemu Ksiądz Arcybiskup stwierdził, że biskupi opowiadają się za utrzymaniem dziewiątego roku życia jako wieku właściwego dla przyjmowania tych sakramentów przez dzieci w Polsce.

Kolejny referat wygłosił ks. dr hab. Jan Kochel, który mówił na temat: „Wymiar ewangelizacyjny katechezy szkolnej”. Myślą przewodnią wystąpienia było wskazanie na specyfikę ewangelizacyjnego charakteru katechezy w szkole. Rozważania nad ewangelizacyjnymi zadaniami katechezy były kontynuowane w dwugłosie ks. dr hab. Piotra Tomasika oraz s. dr hab. Haliny Wrońskiej SDB. I tak ks. dr hab. P. Tomasik omówił funkcje spełniane przez ewangelizację wobec katechezy. Zwrócił uwagę między innymi na to, że relacje zachodzące między ewangelizacją i katechezą umożliwiają uprawomocnienie wyznaniowych lekcji religii. Nadmienił też, że ewangelizacja umożliwia prowadzenie na terenie szkoły dialogu środowisk wychowawczych. Prelegent zaznaczył, że Kościół winien respektować fakt, że na terenie szkoły są uczniowie niewierzący lub zlaicyzowani oraz że nie wszyscy rodzice opiniują uczęszczanie ich dzieci na lekcje religii. Według niego, dialog środowisk wychowawczych może objawiać się poprzez tak zwaną modlitwę fakultatywną na początku i końcu innych przedmiotów; poprzez symbole religijne, takie jak krzyż; poprzez rekolekcje wielkopostne, nieformalne spotkania katechety na terenie szkoły poza lekcjami religii oraz poprzez świadectwo uczniów wierzących. W tym znaczeniu, zdaniem ks. dr hab. Piotra Tomasika, ewangelizacja jest wartością ubogacającą wychowanie szkolne. Natomiast s. dr hab. Halina Wrońska SDB w swym wystąpieniu mówiła o praktycznych możliwościach ewangelizacji. Swoją wypowiedź podzieliła na dwie części. Pierwszą część stanowiły możliwości ewangelizacyjne w ramach lekcji religii, skąd wynika zadanie ukierunkowania na osobową więź z Chrystusem i osobiste z Nim spotkanie. Podkreślała przy tym, że edukacja wydobywa personalny aspekt ewangelizacji oraz kładzie nacisk na następujące elementy: rekolekcje szkolne, pielgrzymki i wycieczki; grupy dziecięce i młodzieżowe (teatralne, sportowe, koła „Caritas”, muzyczne); katechetę jako świadka wiary (spotkania na terenie szkoły poza lekcjami).

Kolejny referat wygłoszony przez ks. dr. Pawła Mąkosę przybliżył uczestnikom ujęcie katechezy ewangelizacyjnej ks. prof. Mieczysława Majewskiego. W wystąpieniu tym prelegent skupił swą uwagę na założeniach, które, zdaniem ks. prof. M. Majewskiego, miały kształtować model katechezy ewangelizacyjnej. Zauważył przy tym, że ks. Majewski widział nie tyle możliwości utworzenia zwartego modelu katechezy ewangelizacyjnej, co raczej możliwość dowartościowania aspektów ewangelizacyjnych w katechezie, co nadawałoby jej ewan-

gelizacyjny charakterze. Podstawą tego stanowiska było przekonanie Profesora o potrzebie wychodzenia od ewangelizacji, której kolejnym etapem stanie się katecheza.

Dopełnieniem przedstawionej w referatach problematyki były wystąpienia p. dr Moniki Strach, dyrektora Zespołu Szkół im. Władysława Reymonta w Częstochowie oraz p. dr. Roberta Jaczyńskiego, dyrektora Katolickiego Liceum i Gimnazjum w Częstochowie. Oboje mówili o „Oczekiwaniach szkoły wobec ewangelizacyjnych możliwości Kościoła”. Pani dyrektor Monika Strach w swoim wystąpieniu zwróciła uwagę na trudności w katechezie szkolnej spowodowane pochodzeniem dzieci z różnych rodzin i środowisk. Podkreśliła, że ten fakt powoduje, iż szkołę bardziej interesuje katecheza antropologiczna, czyli taka, która będzie kształtowała człowieka, wspomagała rodzinę w wychowaniu religijnym dziecka. Oczekiwanie to wynika z pełnionych przez szkołę zadań, które mają, opierając się na wartościach, ukształtować konkretny model życia dziecka. Natomiast p. Dyrektor Robert Jaczyński skupił się w swym wystąpieniu na roli katechezy w szkole katolickiej.

Głoszonym referatom towarzyszyła też dyskusja. Zwracano w niej uwagę na takie sprawy, jak formacja katechetyczna. Podkreślano potrzebę pogłębionej refleksji nad jej przebiegiem oraz animowaniem w toku procesów katechetycznych. Nadto zauważano, że formacja taka winna być otwarta na umożliwianie katechizowanym rozwoju poprzez wspieranie ich osobistej twórczości. Zwracano też uwagę na dużą rozpiętość świadomości religijnej u biorącej udział w szkolnej lekcji religii młodzieży. Podkreślano, że ta sytuacja znacząco utrudnia katechetyczną działalność Kościoła w szkole. W dyskusji wskazywano też na inspirujące poszukiwania katechetyczne zawarte w dokumentach Kościoła, choćby w *Catechesi tradendae* oraz *Dyrektorium ogólnym o katechizacji*. W toku dyskusji wskazywano też na przywoływane we wcześniejszych wystąpieniach aspekty wychowawcze czy to samej katechezy, czy też szkoły, na terenie której katecheza się odbywa. Świadomość tego faktu dostarcza bowiem okazji do tego, by wychowanie mogło stawać się wspólną płaszczyzną formacji osoby zarówno przez szkołę, jak i przez i katechezę. Zwrócono przy tym uwagę, że sytuacja ta nie może wyłącznie przywoływać wspólnych zamierzeń szkoły i katechezy. Nie można bowiem pomijać i tego, że poza wychowaniem katecheza ma do spełnienia i inne zadania, w tym ma ewangelizować, otwierać osobę na Boga.

Na zakończenie sympozjum ks. dr hab. Piotr Tomasik przekazał informacje o aktualnych problemach katechezy w szkole, a przewodniczący Sekcji Wykładowców Katechetyki podziękował wszystkim obecnym za uczestnictwo i zaangażowanie w pracę Sekcji. Życząc wszystkiego dobrego na najbliższy rok, zakończył tegoroczne sympozjum.